

PROGRAM KONSERWATORSKI

UL. BASZTOWA 6, KRAKÓW

Małopolski
Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Krakowie
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 24
UZGODNIONO

Małopolski
Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Krakowie
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 24

UZGODNIONO
dnia 10 LIP. 2014

KRAKÓW 2011

Wg

ozk. KU. 500-2206/10/2014
poz. 650/14

dnia 18 MAR. 2011
wz. Ozk. KU. 500-2206/10
mgr Katarzyna Gabrys-Cichacz
HISTORYK
Specjalista ds. Konserwacji
Zabytków Architektury
ul. Dąbrowskiego 41-2
mgr Katarzyna Gabrys-Cichacz
dot. pozw. 218/14

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie obejmuje prace remontowo-konserwatorskie związane z odnowieniem elewacji budynku przy ulicy Basztowej 6 w Krakowie.

2. ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres robót remontowo-konserwatorskich niniejszego opracowania dla budynku przy ulicy Basztowej 6 w Krakowie obejmuje remont elewacji, a w szczególności prace związane z:

- oczyszczeniem elewacji z zabrudzeń
- uzupełnieniem ubytków
- malowaniem elewacji
- renowacją elementów stolarki drzwiowej
- renowacją elementów metalowych
- wymianą rur spustowych, parapetów

3. DANE OGÓLNE

MIEJSCOWOŚĆ: Kraków

POWIAT: krakowski

WOJEWÓDZTWO: małopolskie

OBIEKT: Kamienica przy ul. Basztowej 6

Data powstania: 1868-1895

Architekt: Tomasz Pryliński

Styl: historyzm

Zadanie: odnowienie elewacji

Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków pod nr A-183. Usytuowany jest w obrębie wpisanego do rejestru zabytków układu urbanistycznego Starego Miasta, w obrębie Plant, na obszarze uznanym za pomnik historii: „ Kraków-Historyczny Zespół Miasta”.

4. HISTORIA OBIEKTU

Budynek przy ulicy Basztowej 6 w Krakowie wzniesiony został w latach 1868-1895. Projektantem był znany krakowski architekt Tomasz Pryliński. W 1869 roku przebudowano ten klasycystyczny pałacyk Antoniego Wysockiego na potrzeby Towarzystwa Ubezpieczeń. W 1879 roku rozbudowano budynek frontowy, oraz skrzydła zachodnie wg projektu T. Prylińskiego w oparciu o projekt innego również znanego architekta krakowskiego Filipa Pokutyńskiego.

W latach 1884-1886 w tylnej części wzniesiono reprezentacyjny budynek sali posiedzeń. W tym czasie nastąpiło także przekształcenie elewacji dziedzińca wg projektu T. Prylińskiego.

Od 1947 roku budynki przekazane zostały na potrzeby Szkoły Muzycznej.

5. OPIS OBIEKTU

Budynek położony jest w pierzei ulicy. Jest 2 kondygnacyjny w części frontowej i 3 kondygnacyjny w części oficyny. Dach jest dwuspadowy kryty blachą. Elewacja frontowa jest regularna siedmioosiowa. W dolnej części budynku widoczny jest kamienny cokół, oraz drzwi wejściowe drewniane opierane

elementami architektonicznymi, płycinowe z nadświetlem i dekoracyjnym portalem. Otwory okienne tej części zaopatrzone są w dekoracyjne opaski okienne. Parter jest częściowo boniowany i oddzielony jest od piętra prostym gzymsem. Powyżej rozmieszczono okna o formie „stojącego” prostokąta o profilowanych opaskach okiennych gładko, płasko zwieńczonych. Całość wieńczy gzyms konsolowy, podokapowy. Powyżej widoczna jest galeryjka tralkowa z piaskowca.

6. STAN ZACHOWANIA

Obiekt nie posiada większych zniszczeń. Widoczne są niewielkie ubytki w strefie tynków i fragmentarycznie gzymsu. Uzupełnienia wymaga także detal architektoniczny. Wyraźne są też zabrudzenia elewacji, która wymaga umycia. Ogólny stan zachowania obiektu jest dobry.

7. PROGRAM POSTĘPOWANIA KONSERWATORSKIEGO

I. TYNKI GŁADKIE

Przygotowanie podłoża.

W miejscach największych zniszczeń i korozji tynku usunąć je mechanicznie odsłaniając wątek ceglany. Należy poszerzyć i rozkuć wszystkie zarysowania ,oraz pęknięcia warstw tynku , odsłonić szczeliny i spękania muru. W miejscach spękań wykonać proces zszycia od zewnątrz przy pomocy spiralnych prętów w technologii firmy Helifix Ltd. London. Pęknięcia w murze „zszywać” przez wciskanie w spoiny specjalnych spiralnych prętów naprawczych Heli Bar, natomiast w spękaniach występujących na krzywiznach muru zszyć przy użyciu prętów Dry Fix. Pręty wykonane są ze stali austenitycznej. Pręty Heli Bar osadzić na modyfikowanej zaprawie Heli Bond MM2 zgodnie z technologią i programem prac.

Wypełnić spękania ścian (po uprzednio wykonanym zszyciu konstrukcji ścian) suspensją wypełniającą i iniekcyjną Bohrlochsuspension

Następnym etapem będzie nałożenie tynków renowacyjnych, naprawa spękań starych tynków i pomalowanie elewacji laserunkową farbą silikonową, w wybranej i zaakceptowanej przez służby konserwatorskie kolorystyce.

Proponowane tynki renowacyjne dostosowane są do podłoży zawilgoconych, zasolonych, o różnym stopniu wytrzymałości mechanicznej. Zalecane są zwłaszcza na podłożach, gdzie występują zniszczenia związane z krystalizacją soli lub trwałym zawilgoceniem spowodowanym występowaniem soli higroskopijnych.

Powłoka laserunkowych farb krzemoorganicznych naśladuje efekty historycznych farb wapiennych, jest wysoko dyfuzyjna, odporna na niszczenie, atak mikroorganizmów i promieniowanie UV.

Decyzja odnośnie wykonywania całkowicie nowych tynków lub wykonywania tylko miejscowych wymian może być podjęta po uzyskaniu dostępu z rusztowań.

Zużycie: Bohrlochsuspension - 1,1 kg/l wypełnianej przestrzeni

I.1. Oczyszczenie

Z powierzchni tynków nie przeznaczonych do skucia, usunąć powłoki malarskie przy pomocy preparatu GRAFITTI ENTFERNER /AGE/. Nałożyć preparat, poczekać na przereagowanie z podłożem i dokładnie zmyć wodą pod ciśnieniem.

Zużycie: AGE 0,3-0,5 l/m²

- A. Detal architektoniczny, opaski okienne, elementy portalu, sztukateria – zaleca się doczyszczenie ręczne i uzupełnienie ubytków zaprawą Feinzugmortel lub środkiem równorzędnym.

Zużycie: Verbundmortel – 1,2 kg/l na każdy mm warstwy

Vorspritzmortel – 5 kg/m²

Sanierputz – 8,5 kg/m²

Feinputz – 3 kg/m²

II. TYNKI CIĄGNIONE

W przypadku konieczności odtwarzania gzymsów ich rekonstrukcję wykonać specjalnymi zaprawami mineralnymi do wyciągania profili na elewacji.

GROBZUGMORTEL jest zaprawą rdzeniową a FEINZUGMORTEL gładzią. Fabrycznie sporządzone mieszanki sztukatorskie złożone ze składników o charakterze czysto mineralnym o uziarnieniu 1,3 i 0,5 mm, po zarobieniu z wodą są gotowe do bezpośredniego użytku do naprawy i renowacji, wykonywania rdzeni profili i gzymsów.

Zużycie: Stuckmortel 1,1 kg / m² na każdy mm grubości warstwy

Grobzugmörtel: 1,1 kg / m² na każdy mm grubości warstw

Feizugmörtel: 1,3 kg / m² na każdy mm grubości warstwy

Uwaga!

Przed przystąpieniem do prac związanych z elewacją tynkową należy poddać próbki zapraw badaniom laboratoryjnym w celu ustalenia składu tynku(cement romański).

III Metal

Proponuje się wypiąskowanie wszystkich elementów metalowych i doczyszczanie mechaniczne z nalotów i korozji. Ewentualne uzupełnienie ubytków poprzez kowalskie dorobienie brakujących elementów wg pierwowzoru, a następnie ich spawanie .

Następnie należy pokryć wszystkie elementy metalowe podkładem antykorozyjnym Rafalin Rostschutzgrundfarbe – Remmers.

Nałożyć na wszystkie elementy metalowe ciemnoszarą farbę nawierzchniową o metalicznym połysku Rafalin Buntlack- Remmers.

IV. Stolarka drzwiowa i okienna.

Niewielkie uszkodzenia – odpajająca się powłoka malarska. Zaleca się ewentualne oczyszczenie drzwi z powłoki malarskiej, uzupełnienie ubytków szpachlą do drewna i pomalowanie na kolor brązowy, bądź usunięcie farby na uszkodzonym fragmencie, założenie szpachli i pomalowanie na odpowiednio dobrany do całości kolor.

Stolarka okienna. Dopuszcza się ewentualną wymianę okien pod warunkiem zachowania istniejących podziałów.

MALOWANIE

Całość zagruntować preparatem HYDRO - TIEFENGRUND a następnie pomalować barwioną farbą silikonową z wypełniaczem mineralnym SILICONHARZ FULFARBE LA a następnie farbą silikonową kryjącą SILICONHARZFARBE LA.

Zużycie : Hydro-Tiefengrund – 0,15 l/m²

Siliconharzfarbe Fullfarbe LA – 0,20 l/m²

Siliconharzfarbe LA– 0,15 l/m²

V. KAMIEŃ NATURALNY

V.1. Przygotowanie podłoża

Usunięcie nieestetycznych zapraw, osłabionych i wypłukanych spoin na głębokość co najmniej 2 cm. W przypadku obiektów zabytkowych często konieczne są zabiegi dodatkowe (np. odsolenie Entsalzungskomprese), związane ze specyfiką występujących zasoleń. Zalecane jest wstępne wzmocnienie osłabionych, piaszczących się partii kamienia preparatem KSE 300, estrami kwasu krzemowego. Jest to doskonały bezbarwny, jednoskładnikowy preparat wzmacniający.

Zużycie: określić na powierzchni próbnej, ok. 3 l/m² zależnie od podłoża KSE300

Uwaga! Zabieg wzmocnienia powtórzyć po etapie czyszczenia aż do nasączenia materiału. Preparat wymaga ok. 3 tygodniowego sezonowania w materiale po nałożeniu.

V.2. Oczyszczenie powierzchni kamienia

Zabrudzone elementy kamienne czyścić z zastosowaniem preparatu FASSADENREINIGERPASTE opartego na fluorku amonowym. Środek nanieść na podłoże, a następnie spłukać parą wodną lub gorącą wodą.

Alternatywnie.

Czyszczenie na sucho metodą mikropiaskowania urządzeniem typu Rotec z odpowiednio dobranym kruszywem i ciśnieniem.

Uwaga:

Przy dużym stopniu zabrudzenia kamienia możliwe jest zastosowanie dwóch metod oczyszczania tzn. na mokro (jak wyżej), oraz na sucho, przez piaskowanie z zastosowaniem Garni.

V.3. Naprawa ubytków

Uzupełnienie ubytków wykonać zaprawą mineralną RESTAURIERMORTEL. Kolor zaprawy dostosować do kamienia naturalnego zgodnie z dostępnym kolornikiem. Do cienkich napraw dodawać Haftfest, emulsję polimerów organicznych. Po zmieszaniu

z wodą w proporcji 1:5 do zarabiania zapraw Restauriermortel. Zwiększa przyczepność cienkich napraw.

Zużycie: Fassadenreiniger-Paste – 0,2 kg/m²

Funcosil Restauriermortel – 1,8 kg/l wypełnianej przestrzeni

V.4. Spoinowanie

Wypełnienie spoin detalu kamiennego zaprawą Fugenmortel ECC. Jest to materiał modyfikowany emulsją żywicy epoksydowej, o podwyższonej elastyczności, stosowany w obszarach narażonych na szczególnie wysokie naprężenia mechaniczne.

Zużycie: 6 kg/m²

V.5. Hydrofobizacja kamieniarki

Zabieg ograniczający wnikanie wody opadowej wykonać poprzez impregnację roztworem krzemoorganicznych preparatów hydrofobizujących. FUNCOSIL SL

jest preparatem zalecanym do piaskowców lecz także do wapieni. Jest to roztwór małowcząsteczkowych pochodnych silanu w rozpuszczalnikach organicznych, o wysokiej odporności na alkalia.

Zużycie; Funcosil SL – 0,5 l/m²

Należy zachować szczególną ostrożność przy konserwacji detalu architektonicznego np. portalu, galeryjki czy opasek okiennych ze względu na ich dekoracyjne walory.

Dopuszcza się zastosowanie innej równorzędnej technologii.

8. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Wszelkie prace remontowo-konserwatorskie należy prowadzić ze szczególną starannością i dbając o zachowanie walorów stylowych obiektu.

Prace należy wykonać zgodnie z zakresem i technologią uzgodnioną w zezwoleniu wydanym przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie.

9.

FOTOGRAFIE

